

Concert de excepție cu Orchestra Simfonică din Ierusalim

În urmă cu aproximativ două săptămâni, publicul din Ierusalim s-a bucurat de un concert care a abordat în program creații a doi celebri compozitori sovietici (**Serghei Prokofiev și Dmitri Shostakovici**) și a unui solist israelian foarte popular în Israel și cu un palmares internațional strălucit: violoncelistul **Misha Maiski**. Orchestra a fost dirijată de maestrul Conrad von Alphen, director muzical al orchestrei simfonice din Rotterdam și invitatul de onoare al acestei seri. Concertul a fost difuzat în direct la Kol Hamuzica, oferind această bucurie culturală nu doar spectatorilor din capitala țării ci și (chiar dacă nu în egală măsură, impactul direct în sală fiind mereu mai intens și mai profund) tuturor melomanilor care au deschis radioul la acea oră.

Prima lucrare interpretată de orchestră a fost Suita de balet „*Romeo și Iulia*” de S. Prokofiev, una dintre cele mai frumoase pagini din literatura muzicală a secolului XX. Tragedia celebră a lui Shakespeare a inspirat și pe compozitorul rus ca pe mulți alți artiști. În anul 1935 la comanda Teatrului de Balet Kirov din Leningrad, Prokofiev a scris baletul căruia i-a dat același titlu și care l-a conceput în trei acte. Întrucât maștri de balet s-au plâns că pe această complexitate ritmică nu se poate dansa, în 1936 compozitorul a adaptat partitura prelucrând-o sub forma a două suite pentru orchestră, precum și a unei transcrieri pentru pian. Totuși după anul 1938 baletul a fost pus în scenă, prima dată la Brno (Cehoslovacia) unde a fost foarte bine primit, urmat în 1940 de premiera rusească de mare succes la Kirov și apoi la Balshoi în Moscova.

Interpretarea orchestrei conduse de maestrul Conrad von Alphen a fost minunată nu numai ca acuratețe tehnică dar și ca expresivitate, toți soliștii orchestranți întrecându-se pe sine.

Concertul de violoncel al marelui Shostakovici a fost a doua lucrare în program și a copleșit publicul nu numai ca și compoziție ci în aceeași măsură dacă nu chiar mai mult și ca interpretare solistică. M. Maiski a dovedit și de data aceasta ca și cu alte nenumărate ocazii, o virtuozitate strălucită împletită cu un temperament debordant și o mare sensibilitate și trăire emoțională în părțile lirice. Concertul a fost scris într-o perioadă dificilă din viața compozitorului, când acesta se confrunța cu probleme de sănătate. Shostakovich l-a dedicat violoncelistului **Mstislav Rostropovich** care a fost și solistul

premierei din 1959 la Moscova. Este conceput în patru părți (spărgând tradiția clasică) având în construcția părții a treia o cadență neobișnuit de lungă și de dificilă. De remarcat utilizarea unei melodii georgiene cunoscută sub numele de „Suliko”, mult îndrăgite de Stalin pe care însă compozitorul o prelucrează, distorsionând-o într-o manieră macabră, expresie a traumei încă foarte chiar și acum după atâția ani de la moartea dictatorului. Se pare că persecuțiile, tensiunile și teroarea îndurate de compozitor în timpul stăpânirii staliniste, l-au marcat pe viață.

Misha Maiski este un violoncelist israelian originar din Letonia. Provine dintr-o familie de muzicieni evrei. Primele studii muzicale le-a făcut în orașul natal... le-a continuat apoi la conservatorul din Leningrad. După obținerea premiului VI la concursul Ceaikovski în 1966, a fost primit la conservatorul din Moscova la clasa celebrului M. Rostropovich. A fost închis 18 luni într-un lagăr de muncă pe motiv că a vrut să-și cumpere într-un mod fraudulos un magnetofon performant. În anul 1973 a aliat în Israel, obținând de la forurile politice conducătoare cu mare dificultate, aprobarea emigrării. În urma unui turneu de concerte în SUA, impresionând un mare colecționar, Maiski primește spre folosire un violoncel Montagna (sec. XVIII). Tot atunci începe să studieze și cu legendarul **Gregor Piatigorski**.

Maiski a făcut o carieră solistică strălucită. A colaborat cu cei mai mari soliști și dirijori din lume, printre care: Leonard Bernstein, Radu Lupu, Gideon Kremer, Martha Argerich, Yuri Bashmet. Este foarte iubit și admirat de către publicul israelian.

La aclamațiile insistente ale publicului, solistul a dat ca bis Sarabanda solo de J.S. Bach, fiind răsplătit tot așa cu aplauze furtunoase.

Simfonia a șaptea și cea de a opta, amândouă de foarte lungă durată, necesitând un aparat orchestral mărit, au fost compuse de D. Shostakovich în timpul celui de al Doilea Război Mondial, inspirate fiind de suferințele și sacrificiile trăite în timpul războiului, exprimând invazia nazistă, spaima, nesiguranța. Au provocat reacții controversate, fiind bănuite de un spirit antirevoluționar și antisovietic. Cu atât mai mult era așteptată simfonia a noua, ca un fel de creație grandioasă dedicată mai degrabă marelui dictator Stalin, un fel de apoteoză a victoriei. În schimb simfonia a noua, redusă ca dimensiune, concepută în cinci părți și folosind o componentă orchestrală clasică, scrisă la finele războiului în 1945, exprimă mai degrabă o respingere a militarismului, supunere tragică în fața tiraniei politice a vremii și este presărată cu elemente sarcastice care nu au scăpat publicului și au înfuriat la culme pe marele despot. Anul acesta constituie începutul unui șir nesfârșit de persecuții și presiuni pe care le va avea de îndurat compozitorul în timpul dictaturii comuniste.

Câteva cuvinte despre minunatul dirijor, **Conrad von Alphen** care a contribuit de asemenea la reușita acestei serii de excepție. Maestrul von Alphen s-a născut la Pretoria în Africa de Sud. După terminarea studiilor muzicale la vârsta de 26 de ani se mută în Olanda unde ocupă postul de contrabasist în orchestra Radio Hilversum și Academia Beethoven din Antwerpen. A studiat dirijatul cu Erik Klass și Roberto Benzi.

Din 2000 a înființat *Orchestra Simfonică din Rotterdam* a cărui director muzical este și în prezent. În urma turneelor din țară pline de succes (Royal Concertgebouw din Amsterdam, Haga) și în străinătate (Chile, Mexic, Brazilia, Columbia, China, Rusia) a dobândit o bună reputație și o mare popularitate. Conrad von Alphen, Misha Maiski și nu mai puțin, creația celor doi compozitori adorați în întreaga lume, Dmitri Shostakovich și Serghei Prokofiev, au desăvârșit această minunată seară de concert, spre bucuria publicului meloman .

DELIA BODEA JACOB

